

การพัฒนาคุณภาพผลการเรียนรู้วิชาศิลปะเรื่องการจัดองค์ประกอบศิลปะ
โดยใช้กระบวนการกลุ่มของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3
โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

นางสาว ภาวิณี โสระเวช

สังกัดโรงเรียนสาธิตฯ (ประถม)

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้วัตถุประสงค์ประสงค์การวิจัยเพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ เรื่องการจัดองค์ประกอบศิลปะของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสาธิต มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา โดยใช้การเรียนรู้กระบวนการกลุ่ม จำนวน 83 คน และเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ในครั้งนี้ ได้แก่

1. แผนการจัดการเรียนเพื่อพัฒนาทักษะในการทำงานกลุ่ม กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ชั้นประถมศึกษา ปีที่ 3 จำนวน 2 แผน ใช้เวลาสอน 4 ชั่วโมง
2. แบบประเมินทักษะในการทำงานกลุ่ม
3. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจำนวน 30 ข้อ และใบงาน เรื่อง การจัดองค์ประกอบศิลปะ

ผลการศึกษาปรากฏว่า การเรียนแบบกระบวนการกลุ่มทำให้นักเรียน มีความกระตือรือร้นในการเรียนมากขึ้น มีทักษะในการแสดงออกในการเรียนรู้ การแสดงออกทางด้านผลงานศิลปะมีความหลากหลายมากขึ้น ทำให้ผลการทดสอบหลังการเรียนแบบกระบวนการกลุ่มได้คะแนนเพิ่มสูงขึ้น นักเรียนเกิดการพัฒนาคุณภาพในการเรียนวิชาศิลปะ เรื่องการจัดองค์ประกอบศิลปะ

ความสำคัญ

หลักสูตร/กระบวนการจัดการเรียนการสอน/นักเรียน/อาจารย์

บทนำ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 ได้กำหนดความมุ่งหมายและหลักการจัดการศึกษาไว้ในมาตรา 6 ว่าการจัดการศึกษาต้องเป็นไปพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิตสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นมีความสุข มาตรา 22 การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่า ผู้เรียนทุกคนมีความสามารถในการเรียนรู้พัฒนาตนเองได้ และถือว่า ผู้เรียนสำคัญที่สุดกระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพ (สำนักงานนโยบายและแผนการศึกษาศาสนาและวัฒนธรรมชาติ 2542 : 5 -12) ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 24 และมาตรา 30 ได้ให้ความสำคัญกับการนำการวิจัยไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยกำหนดให้สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการส่งเสริมสนับสนุนให้ ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อมสื่อการเรียนการสอนและสิ่งความสะดวก

เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ ทั้งนี้ผู้สอนและผู้เรียนอาจเรียนรู้ไปพร้อมกันจากสื่อการเรียนการสอนและแหล่ง
วิทยาการประเภทต่างๆ นอกจากนี้สถาน ศึกษาคควรพัฒนา กระบวนการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพโดย
การส่งเสริมให้ผู้สอนสามารถทาวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียนในแต่ละระดับการศึกษา ซึ่ง
สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ที่มุ่งพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์
ที่สมบูรณ์ เป็นคนดีมีปัญญา มีความสุขและมีความเป็นไทยเห็นคุณค่าของตนเองมีวินัยในตนเอง มีคุณธรรม
จริยธรรมและค่านิยมอันพึงประสงค์โดยมีมาตรฐานการเรียนรู้เป็นข้อกำหนด คุณภาพของผู้เรียน ทั้งด้าน
ความรู้ ทักษะ กระบวนการและคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยม (กระทรวงศึกษาธิการ 2544 : 4) และ
สอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ
(ทัศนศิลป์) คือพัฒนาให้ผู้เรียนมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ชื่นชมความงาม มีสุนทรียภาพ ความมีคุณค่า ซึ่งมี
ผลต่อคุณภาพชีวิตมนุษย์กิจกรรมทางศิลปะช่วยพัฒนาผู้เรียนทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ สังคม
ตลอดจนการนำไปสู่การพัฒนาสิ่งแวดล้อม มุ่งพัฒนาให้เกิดทักษะวิธีการทางศิลปะ เห็นคุณค่างานศิลปะที่เป็น
มรดกทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทยและสากล ชื่นชม ประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน การ
พัฒนาคุณภาพวิชาศิลปะ ทฤษฎีศิลปะเพื่อไปใช้ในการสร้างงานศิลปะ เทคนิคและขั้นตอนการวาดภาพ วัสดุ
อุปกรณ์ การจัดองค์ประกอบการวาดภาพ การพัฒนากระบวนการจัดการเรียนการสอนเพื่อการพัฒนาคุณภาพ
ผู้เรียนและนำกระบวนการจัดการเรียนการสอนไปสู่การปฏิบัติ และผลสัมฤทธิ์ที่เกิดจากการสอน โดยใช้
กระบวนการกลุ่ม การใช้การเรียนการสอนแบบเรียนร่วม (พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์ 2544 : 14) ซึ่งเป็นวิธีการหนึ่งที่มี
มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เน้นนักเรียนเป็นจุดศูนย์กลางของการเรียนรู้ โดยจัดนักเรียนอยู่ร่วมกันเป็นกลุ่มใหญ่
มีกระบวนการทำงานกลุ่มแบบทุกคนร่วมมือกันนักเรียนแต่ละคนในกลุ่มมีความสามารถที่แตกต่างกันและมี
บทบาทที่ชัดเจนในการเรียนหรือการทำกิจกรรมอย่างเท่าเทียมกันและได้เรียนรู้ไปพร้อมกันมีการหมุนเวียน
เปลี่ยนบทบาทหน้าที่กันภายในกลุ่ม มีปฏิสัมพันธ์ซึ่งกันและกันอย่างแท้จริงสมาชิกในกลุ่มมีส่วนร่วมในการ
แสดงความคิดเห็น ตรวจสอบผลงานขณะเดียวกันก็ต้องช่วยกันรับผิดชอบการเรียนรู้ในงานทุกขั้นตอนของ
สมาชิกในกลุ่ม ซึ่งนักเรียนจะบรรลุถึงเป้าหมายของการเรียนรู้ได้ก็ต่อเมื่อสมาชิกคนอื่นๆ ในกลุ่มบรรลุ
เป้าหมายเช่นเดียวกัน ดังนั้นนักเรียนจึงต้องช่วยเหลือพึ่งพาและสนับสนุนเพื่อนๆทุกคนใน กลุ่มให้ประสบผล
สำเร็จและบรรลุเป้าหมายร่วมกันผู้เรียนจะแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ช่วยเหลือซึ่งกันและกันและรับผิดชอบการ
ทำงานของตัวเองเท่ากับรับผิดชอบการทำงานกลุ่ม สามารถพัฒนาคุณภาพนักเรียน สอดคล้องกับการพัฒนา
นักเรียนให้เข้าสู่ระบบการ ประกันคุณภาพการศึกษาซึ่งปัจจุบันมีความจำเป็นอย่างมาก การพัฒนาคุณภาพ
ของการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนอย่างต่อเนื่องตลอดเวลา เป็นการเพิ่มศักยภาพของ
ผู้เรียนให้เกิดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตรงตามเป้าหมายของหลักสูตร การจัดกิจกรรมเรียนรู้ที่สามารถกระตุ้น
พัฒนาการ ทักษะความชำนาญในการเรียนมีความสำคัญอย่างมากในวิชาศิลปะ กระบวนการสร้างองค์ความรู้
ที่เกิดขึ้นกับผู้เรียน จัดได้ว่าเป็นประโยชน์อย่างมากในระบบการจัดการศึกษาในปัจจุบัน การวางแผนการจัด
กระบวนการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพมีความจำเป็นอย่างยิ่งในการพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ให้เกิดผลสัมฤทธิ์
ทางการเรียนที่สูงขึ้น สามารถตอบสนองความต้องการด้านคุณภาพให้สอดคล้องมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน
กับมาตรฐานการศึกษาเพื่อการประเมินคุณภาพภายใน สามารถเปรียบเทียบผลการเรียนรู้ของผู้เรียนได้
มาตรฐานการเรียนรู้ ตามมาตรฐานการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานมาตรฐานด้านการจัดการศึกษา งานวิจัยนี้
ส่งเสริมมาตรฐาน ด้านการจัดการเรียนการสอนอย่างชัดเจน ในการสร้างคุณภาพให้เกิดขึ้นกับโรงเรียน โดย
ใช้แนวคิดทฤษฎี วงจรเดมมิง (PDCA or Deming Cycle) มาพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอน เพื่อ

สร้างสรรค์ผลงานศิลปะให้เกิดคุณภาพและเกิดการพัฒนารการเรียนรู้ของนักเรียนโดยเกิดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้น โดยนำเอาขั้นตอนของการวิจัยปฏิบัติการ (Action Research) โดยนำกระบวนการหรือวงจรพัฒนาคุณภาพ (PDCA) จึงเรียกว่าวงจร (Deming) วงจร PDCA ประกอบด้วย ขั้นตอนดังต่อไปนี้ 1. วางแผน (Plan-P) 2. การปฏิบัติ (Do-D) 3. ตรวจสอบ (Check-C) 4. การปรับปรุงแก้ไข (Action-A) มาพัฒนาคุณภาพผลการเรียนรู้วิชาศิลปะเรื่องการจัดองค์ประกอบศิลปะโดยใช้กระบวนการกลุ่มของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

ดังนั้นกระบวนการพัฒนางานวิจัยในชั้นเรียน หรือการพัฒนารการเรียนรู้การสอน ผู้วิจัยได้กำหนดแนวทางการดำเนินการตามกระบวนการพัฒนาคุณภาพตามกระบวนการ แนวคิดทฤษฎี วงจรเดมมิ่ง (PDCA or Deming Cycle) มาพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอน เพื่อสร้างสรรค์ผลงานศิลปะโดยให้เกิดคุณภาพและเกิดการพัฒนารการเรียนรู้ของนักเรียนโดยเกิดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้น กระบวนการกลุ่ม โดยนำเอาขั้นตอนของการวิจัยปฏิบัติการ (Action Research) โดยนำกระบวนการหรือ ประกอบด้วย ขั้นตอนดังต่อไปนี้ 1. วางแผน (Plan-P) 2. การปฏิบัติ (Do-D) 3. ตรวจสอบ (Check-C) 4. การปรับปรุงแก้ไข (Action-A) มาสร้างมาตรฐานกระบวนการ มาพัฒนาคุณภาพผลการเรียนรู้วิชาศิลปะเรื่องการจัดองค์ประกอบศิลปะโดยใช้กระบวนการกลุ่มของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา เพราะทักษะการสอนโดยใช้กระบวนการกลุ่มสามารถส่งเสริมให้นักเรียนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตรงตามเป้าหมายของหลักสูตร จึงเป็นที่มาของการทำวิจัยในครั้งนี้

วัตถุประสงค์การวิจัย

เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ วิชาศิลปะ เรื่องการจัดองค์ประกอบศิลปะโดยใช้กระบวนการกลุ่มของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

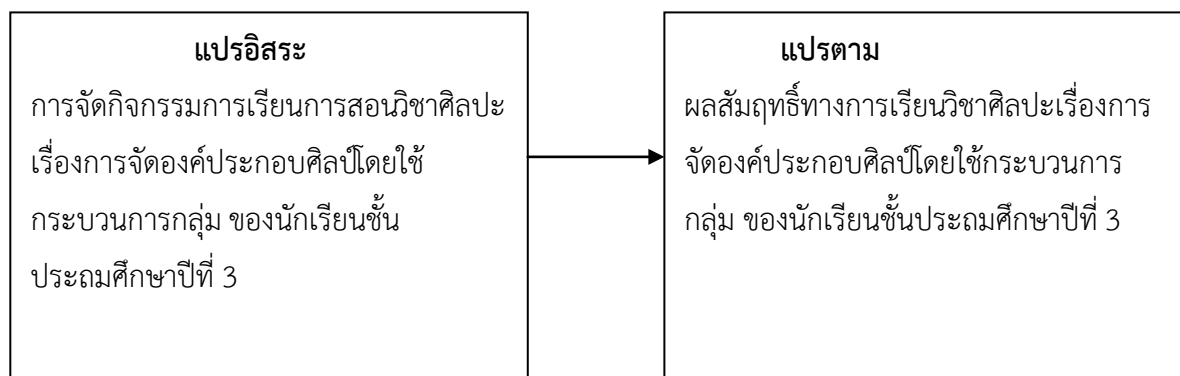
วิธีดำเนินการวิจัย

1. กลุ่มเป้าหมายในการวิจัย นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2557 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา จำนวน 83 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง

2. ตัวแปรในการวิจัย

ตัวแปรอิสระ ได้แก่ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาศิลปะเรื่องการจัดองค์ประกอบศิลปะโดยใช้กระบวนการกลุ่ม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

ตัวแปรตาม ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

3. เนื้อหาในการวิจัย เนื้อหาในการวิจัยครั้งนี้ ใช้เนื้อหาวิชากลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

4. ระยะเวลาในการวิจัย ระยะเวลาในการทดลองดำเนินการในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2557 (ระหว่างเดือนสิงหาคม – กุมภาพันธ์) ใช้เวลา 4 สัปดาห์ๆ ละ 1 ชั่วโมงรวม 4 ชั่วโมง

5. สถานที่ทำการทดลอง/เก็บข้อมูล

โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

6. ระยะเวลาทำการวิจัยและแผนงานดำเนินงาน

ตารางแผนระยะเวลาการเก็บรวบรวมข้อมูล

ตารางแสดงแผนการวิจัย กิจกรรม	สิงหาคม	กันยายน	ตุลาคม	พฤศจิกายน	ธันวาคม	มกราคม 58	กุมภาพันธ์
1.กำหนดปัญหาการวิจัย	←→						
2. ออกแบบการวิจัย	←→	←→	←→				
3.กำหนดกลุ่มตัวอย่าง	←→	←→					
4.เก็บรวบรวมข้อมูล		←→	←→	←→			
5.วิเคราะห์ข้อมูล				←→	←→		
6.สรุปข้อมูล				←→	←→		
7.ตีความหมายของข้อมูล					←→	←→	
8.เขียนรายงานวิจัย					←→	←→	←→
9.การเผยแพร่ผลการวิจัย ไปยังผู้ที่เกี่ยวข้อง						←→	←→

7.เครื่องมือการเก็บรวบรวม

- 1) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ก่อนเรียนและหลังเรียน
- 2) แบบประเมินทักษะการทำงานกลุ่ม
- 2) เกณฑ์การประเมิน

ค่าคะแนน	1-10	หมายถึง	ปานกลาง
ค่าคะแนน	11-20	หมายถึง	ดี
ค่าคะแนน	21-30	หมายถึง	ดีมาก

8.สถิติที่ใช้ใน การวิเคราะห์ข้อมูล

1 ความถี่ (Frequency)

ความถี่ (Frequency) คือการแจกแจงนับจำนวนของสิ่งที่เราต้องการศึกษามีจำนวน เท่าใดเช่น จำนวนนักเรียนในห้องเรียน จำนวนสิ่งของ จำนวนจำนวนคนที่ใช้เลือกตั้งไป เป็นต้น

2 ร้อยละ (Percentage)

ร้อยละ(Percentage) เป็นสถิติที่ใช้กันมากในงานวิจัย เพราะคำนวณและทำความเข้าใจได้ง่ายนิยมเรียกว่าเปอร์เซ็นต์ ไขสัญลักษณ์ % การไขสูตรในการคำนวณหาร้อยละมีดังนี้

$$\text{ร้อยละ} = \frac{\text{ตัวเลขที่ต้องการเปรียบเทียบ} \times 100}{\text{จำนวนเต็ม}}$$

9.แนวคิดทฤษฎีที่นำมาใช้วิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าเอกสาร ตำรา บทความ วารสาร หลักสูตร หนังสือที่เกี่ยวข้องต่างๆ จึงขอนำเสนอเป็นลำดับดังนี้

1.หลักสูตรการศึกษาการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ(ทัศนศิลป์)

2.ทฤษฎีศิลปะ

3.การจัดองค์ประกอบทางศิลปะ (Principles of Composition) การจัดองค์ประกอบของศิลปะ มีหลักที่ควรคำนึง อยู่ 5 ประการ คือ สัดส่วน ความสมดุล จังหวะลีลา การเน้น เอกภาพ

4. ความสอดคล้องของวงจรเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียนกับวงจรพัฒนาคุณภาพงาน
ขั้นตอนของ การวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน โดยนำเอาขั้นตอนของการวิจัยปฏิบัติการ (Action Research) ไปเปรียบเทียบกับวงจรพัฒนาคุณภาพงานพบว่ามีความสอดคล้องกันดังนี้

PDCA เป็นวงจรพัฒนาคุณภาพงาน เป็นวงจรพัฒนาพื้นฐาน ผู้ที่คิดค้นกระบวนการหรือวงจรพัฒนาคุณภาพ (PDCA) จึงเรียกว่าวงจร (Deming) วงจร PDCA ประกอบด้วย ขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. วางแผน (Plan-P) คือ การวางแผน การทำงานอย่างเป็นระบบ
2. การปฏิบัติ (Do-D) เป็นขั้นตอนการลงมือปฏิบัติตามแผนที่วางไว้
3. ตรวจสอบ (Check-C) เป็นขั้นตอนของการประเมินการทำงานว่าเป็นไปตามที่วาง ปฏิบัติได้ตามแผน การตรวจสอบความสำเร็จตามแผน และสิ่งที่เป็นข้อบกพร่องที่ต้องแก้ไข
4. การปรับปรุงแก้ไข (Action-A) เป็นขั้นของการนำข้อบกพร่องมาวางแผนการปฏิบัติการแก้ไขข้อบกพร่องแล้วลงมือแก้ไข เป็นการพัฒนาอย่างยั่งยืน

ดังนั้นกระบวนการพัฒนางานวิจัยในชั้นเรียน หรือการพัฒนาการเรียนการสอนที่เริ่มที่ละขั้น P-D-C-A และเคลื่อนหมุนไปเรื่อย ๆ

10. แนวคิดกระบวนการกลุ่ม

กระบวนการกลุ่ม มาจากภาษาอังกฤษว่า Group Dynamics

Group หมายถึงบุคคลตั้งแต่ ๒ คนขึ้นไป ทำงานร่วมกันเพื่อจุดประสงค์อันเดียวกัน

Dynamics หมายถึง การเคลื่อนไหว เปลี่ยนแปลง ไม่อยู่นิ่ง เมื่อรวมกันเป็น Group Dynamics จึงหมายถึงความเคลื่อนไหวเปลี่ยนแปลงของความสัมพันธ์ ภายในกลุ่ม ซึ่งกำหนดเรียกเป็นคำไทยว่า "กลุ่ม"

สัมพันธ์" เรื่องของกระบวนการกลุ่มเป็นเรื่องใหม่ที่เพิ่งพัฒนาขึ้นมา

Group Dynamic (กระบวนการกลุ่ม) คนเราทุกคนต่างได้รับการปลูกฝังมาจากสิ่งแวดล้อมที่ต่างกักัน, ซึ่งทำให้มีความคิดพื้นฐานทางจิตใจที่ต่างกักัน กระบวนการกลุ่มจึงเป็นวิธีหนึ่งที่ใช้ในการปรับสภาพกลุ่มคน เพื่อให้สามารถอยู่ร่วมกัน ทางานร่วมกันภายใต้อิทธิพลของกลุ่มที่จะบีบบังคับพฤติกรรม เพื่อให้กลุ่มแสดงศักยภาพออกมาในทิศทางเดียวกันและเป็นไปตามวัตถุประสงค์

11. เครื่องมือและวิธีการตรวจสอบคุณภาพ

เครื่องมือคุณภาพ โดยการใช้ วงจรเดมมิง (PDCA or Deming Cycle) ในการสร้าง

1.แผนการจัดการเรียนเพื่อพัฒนาทักษะในการทำงานกลุ่ม กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ชั้นประถมศึกษาปีที่3 จำนวน 2 แผน ใช้เวลาสอน 4 ชั่วโมง

2. แบบประเมินทักษะในการทำงานกลุ่ม

3.แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจำนวน 30 ข้อ และใบงาน เรื่อง การจัดองค์ประกอบศิลปะ

กระบวนการสอนและการพัฒนา

1.แผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 2 แผน 2.แบบทดสอบก่อนเรียน และหลังเรียน เรื่ององค์ประกอบศิลปะ การดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนเรื่ององค์ประกอบศิลปะ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ผู้ศึกษาได้ศึกษาค้นคว้าในช่วงเดือน สิงหาคม 2557และได้ทำการปฏิบัติการสอนในช่วงเดือน พฤศจิกายน 2557 รวม 2 สัปดาห์ รวมทั้งหมด 4 ชั่วโมง และดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. สอนตามแผนการจัดการเรียนรู้ในครั้งที่ 1 คือ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 โดยการเก็บข้อมูลจากการทำแบบทดสอบ มาประเมินและนำมาคิด วิเคราะห์ วิจารณ์ เพื่อให้ได้ข้อเสนอแนะแนวทางในการแก้ไขปรับปรุงต่อไป

2. ปรับปรุงแบบทดสอบ ตามข้อเสนอแนะและแนวทางในการแก้ไขปรับปรุง จากการวิเคราะห์ วิจารณ์ ของผู้ศึกษาค้นคว้า เพื่อมาพัฒนาต่อไป

3. สอนตามแผนการจัดการเรียนรู้ในแผนที่ปรับปรุงแล้วคือให้นักเรียนทำแบบทดสอบเรื่ององค์ประกอบศิลป์ ที่นำมาปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติมโดยให้นักเรียนทำใหม่เพื่อเก็บข้อมูลจากการทำแบบทดสอบหลังเรียน มาประเมิน โดยผู้ศึกษาค้นคว้านาการทำแบบทดสอบระหว่างครั้งที่ กับครั้งที่ 2 มาดูว่า พัฒาขึ้นมากแค่ไหนแล้วนาไปแก้ไขเพื่อพัฒนาปรับปรุงในครั้งต่อไป

การตรวจสอบคุณภาพสามารถแสดงโดยการจัดทำเครื่องมือคุณภาพดังนี้

ตารางแสดงเครื่องมือและวิธีการตรวจสอบคุณภาพผลที่คาดว่าจะได้รับ

เครื่องมือ	วิธีการตรวจสอบคุณภาพ	ผลที่คาดว่าจะได้รับ
1.ศึกษาเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	ได้เนื้อหาข้อมูลในการวิจัย

<p>2.สร้างแผนการจัดการเรียนเพื่อพัฒนาทักษะในการทำงานกลุ่ม กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ชั้นประถมศึกษา ปีที่3 จำนวน 2 แผน คือ1.แผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 2 แผน 2.แบบทดสอบก่อนเรียน และหลังเรียน เรื่อง องค์ประกอบศิลปะ ดังนี้ สอน 4 ชั่วโมง</p>	<p>จัดทำแผนการจัดการเรียนเพื่อพัฒนาทักษะในการทำงานกลุ่ม กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ชั้นประถมศึกษา ปีที่3 จำนวน 2 แผน ใช้เวลาสอน 4 ชั่วโมง การดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ผู้ศึกษาได้ศึกษาค้นคว้าและได้ทำการปฏิบัติในช่วงเดือนพฤศจิกายน 2557 รวม 2 สัปดาห์ รวมทั้งหมด 4 ชั่วโมง และดำเนินการตามขั้นตอน</p>	<p>ได้แผนการจัดการเรียนรู้ 2 แผน คือ ก่อนเรียนและหลังเรียน เพื่อพัฒนาทักษะในการทำงานกลุ่ม กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ชั้นประถมศึกษา ปีที่3 จำนวน 2 แผน ใช้เวลาสอน 4 ชั่วโมง</p>
<p>3. แบบประเมินทักษะในการทำงานกลุ่ม</p>	<p>จัดทำแบบประเมินทักษะในการทำงานกลุ่ม</p>	<p>ได้แบบประเมินทักษะในการทำงานกลุ่ม</p>
<p>4.แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจำนวน 30 ข้อ และใบงาน เรื่อง การจัดองค์ประกอบศิลปะ</p>	<p>จัดทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจำนวน 30 ข้อ และใบงาน เรื่อง การจัดองค์ประกอบศิลปะ</p>	<p>ได้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจำนวน 30 ข้อ และใบงาน เรื่อง การจัดองค์ประกอบศิลปะ</p>
<p>5.นำเสนอรูปแบบผลงานวิจัยเชิงประจักษ์</p>	<p>จัดทำเอกสารงานวิจัย</p>	<p>ได้งานวิจัยเรื่องการพัฒนาคุณภาพผลการเรียนรู้วิชาศิลปะเรื่องการจัดองค์ประกอบศิลปะโดยใช้กระบวนการกลุ่มของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่3</p>

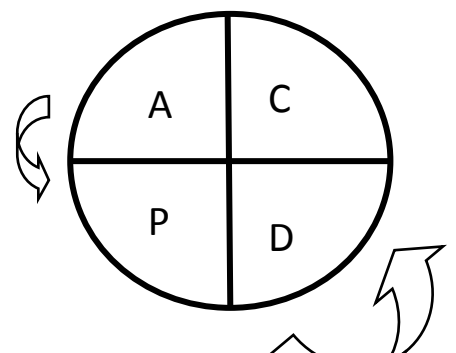
แผนภาพโครงสร้างเครื่องมือและวิธีการตรวจสอบคุณภาพผลที่คาดว่าจะได้รับ

การพัฒนาคุณภาพผลการเรียนรู้วิชาศิลปะเรื่องการจัดองค์ประกอบศิลปะ
โดยใช้กระบวนการกลุ่มของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3
โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

1.ศึกษาเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

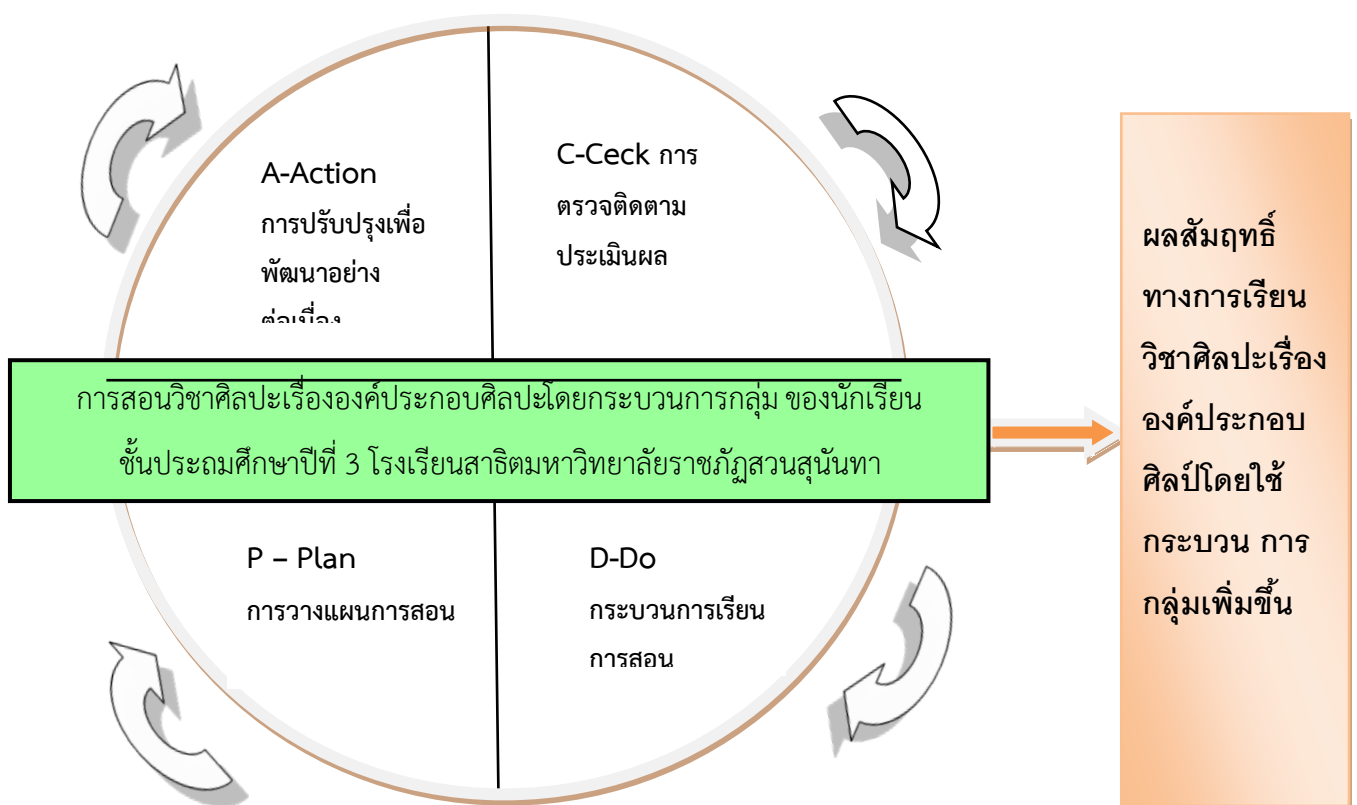
2.สร้างแผนการจัดการเรียนรู้วิชาศิลปะเรื่องการจัดองค์ประกอบศิลปะโดยใช้กระบวนการกลุ่มของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 2 แผน คือ
1.แผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 2 แผน
2.แบบทดสอบก่อนเรียน และหลังเรียน เรื่ององค์ประกอบศิลปะ

วงจรเดมมิ่ง PDCA

4. กรอบแนวคิดการพัฒนา

ใช้ประเมินแนวทางการวางแผนการสอน การจัดกระบวนการเรียนการสอน การตรวจติดตาม ประเมินผล การปรับปรุงอย่างต่อเนื่องโดยใช้แนวคิดทฤษฎีวงจรมะมิ่ง (PDCA) ครูผู้สอนสามารถใช้เป็น เครื่องมือตรวจสอบแนวทางการพัฒนาได้ด้วยตนเอง แสดงกรอบแนวคิดได้ดังนี้

5. วิธีการตรวจสอบคุณภาพ/การวิเคราะห์ข้อมูล

ตารางการวางแผนการพัฒนาคุณภาพผลการเรียนรู้วิชาศิลปะ เรื่ององค์ประกอบศิลป์โดยใช้วงจรเดมมิ่ง (PDCA or Deming Cycle)

ขั้นตอนการทำงาน	วิธีการพัฒนารูปแบบการสอนกระบวนการกลุ่ม	สถานะเดิมก่อนการพัฒนา	เป้าหมายความสำเร็จหลังการพัฒนา
P – Plan การวางแผนการสอน	ครูวางแผนการจัดทำแผนการสอนวิชาศิลปะเรื่ององค์ประกอบศิลป์โดยใช้กระบวนการกลุ่ม	แผนการสอนการใช้กระบวนการกลุ่มยังไม่เป็นระบบ	ร้อยละ 90 ของการวางแผนการสอนสามารถสร้างแผนการสอนวิชาศิลปะเรื่ององค์ประกอบศิลป์โดยใช้กระบวนการกลุ่มได้ตามเป้าหมาย
D-Do กระบวนการเรียนการสอน	ครูสอนตามแผนการสอนวิชาศิลปะเรื่ององค์ประกอบศิลป์โดยใช้กระบวนการกลุ่มตามแนวทางการพัฒนาโดยใช้ วงจรเดมมิ่ง (PDCA)	กระบวนการเรียนการสอนตามแผนการสอนวิชาศิลปะเรื่ององค์ประกอบศิลป์โดยใช้กระบวนการกลุ่ม ไม่เป็นไปตามระบบ ตามขั้นตอน	ร้อยละ 90 ของการสอนตามแผนการสอนวิชาศิลปะเรื่ององค์ประกอบศิลป์โดยใช้กระบวนการกลุ่ม สามารถปฏิบัติได้จริง
C-Ceck การตรวจติดตามประเมินผล	รูปแบบของแบบการประเมินผลการเรียนก่อนและหลังการเรียนวิชาศิลปะเรื่ององค์ประกอบศิลป์โดยใช้กระบวนการกลุ่ม มีการ	แบบประเมินผลการเรียนรู้ยังไม่ครอบคลุมทุกด้าน	ร้อยละ 90 ของแบบประเมินผลการเรียนก่อนและหลังการเรียนวิชาศิลปะเรื่ององค์ประกอบศิลป์โดยใช้กระบวนการกลุ่ม มีการ

	รับรองมาตรฐาน		รับรองมาตรฐาน
A-Action การปรับปรุงเพื่อพัฒนา อย่างต่อเนื่อง	แบบประเมินผลการเรียน ก่อนและหลังการเรียนวิชา ศิลปะเรื่ององค์ประกอบ ศิลปะโดยใช้กระบวนการ กลุ่มสามารถปรับปรุงได้ อย่างต่อเนื่องตลอดเวลา	แบบการประเมินผลการ เรียนก่อนและหลังการเรียน วิชาศิลปะเรื่ององค์ประกอบ ศิลปะโดยใช้กระบวนการ กลุ่มยังไม่มีปรับปรุง อย่างเป็นระบบ	ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชา ศิลปะเรื่ององค์ประกอบศิลปะ เพิ่มขึ้น

ขอบข่วยการพัฒนาคุณภาพผลการเรียนรู้วิชาศิลปะเรื่องการจัดองค์ประกอบศิลปะ

โดยใช้กระบวนการกลุ่มของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา
ตารางการขอบข่วยการพัฒนาคุณภาพนวัตกรรมการพัฒนาคุณภาพวิชาศิลปะ

ขั้นตอนการพัฒนา	วิธีการพัฒนา	ผลการพัฒนา	สิ่งที่ได้รับ
P – Plan การวางแผนการสอน	ครูวางแผนการจัดทำ แผนการสอนวิชาศิลปะเรื่อง องค์ประกอบศิลปะโดยใช้ กระบวนการกลุ่ม	แผนการสอนการใช้ กระบวนการกลุ่มยังไม่เป็น ระบบ	รูปแบบการวางแผนการสอน สามารถสร้างแผนการสอน วิชาศิลปะเรื่ององค์ประกอบ ศิลปะโดยใช้กระบวนการ กลุ่มได้ตามเป้าหมาย
D-Do กระบวนการเรียน การสอน	ครูสอนตามแผนการสอนวิชา ศิลปะเรื่ององค์ประกอบ ศิลปะโดยใช้กระบวนการ กลุ่มตามแนวทางการพัฒนา โดยการใช้ วงจรเดมมิ่ง (PDCA)	กระบวนการเรียนการสอน ตามแผนการสอนวิชาศิลปะ เรื่ององค์ประกอบศิลปะโดย ใช้กระบวนการกลุ่ม ไม่ เป็นไปตามระบบ ตาม ขั้นตอน	กระบวนการสอนตาม แผนการสอนวิชาศิลปะเรื่อง องค์ประกอบศิลปะโดยใช้ กระบวนการกลุ่ม สามารถ ปฏิบัติได้จริง
C-Ceck การตรวจติดตาม ประเมินผล	รูปแบบของแบบการ ประเมินผลการเรียนก่อน และหลังการเรียนวิชาศิลปะ เรื่ององค์ประกอบศิลปะโดย ใช้กระบวนการกลุ่ม มีการ รับรองมาตรฐาน	แบบประเมินผลการเรียนรู้อยัง ไม่ครอบคลุมทุกด้าน	แบบประเมินผลการเรียน ก่อนเรียนและหลังเรียนวิชา ศิลปะเรื่ององค์ประกอบ ศิลปะโดยใช้กระบวนการ กลุ่ม มีการรับรองมาตรฐาน
A-Action การปรับปรุงเพื่อพัฒนา อย่างต่อเนื่อง	แบบประเมินผลการเรียน ก่อนและหลังการเรียนวิชา ศิลปะเรื่ององค์ประกอบ ศิลปะโดยใช้กระบวนการ กลุ่มสามารถปรับปรุงได้ อย่างต่อเนื่องตลอดเวลา	แบบการประเมินผลการ เรียนก่อนและหลังการเรียน วิชาศิลปะเรื่ององค์ประกอบ ศิลปะโดยใช้กระบวนการ กลุ่มยังไม่มีปรับปรุง อย่างเป็นระบบ	แบบการประเมินผลการ เรียนก่อนและหลังการเรียน วิชาศิลปะเรื่ององค์ประกอบ ศิลปะโดยใช้กระบวนการ กลุ่ม ที่มีการพัฒนาอย่าง ต่อเนื่อง

การวิเคราะห์ข้อมูลสำคัญ

ตารางที่ 1 แสดงค่าความถี่และค่าร้อยละก่อนการสอนแบกระบวนการกลุ่ม

ที่	ประถม ศึกษา ปีที่	จำนวน	ค่า	ร้อยละ	ค่า	ร้อยละ	ค่า	ร้อยละ	ร้อยละ
			คะแนน 1-10		คะแนน 11-20		คะแนน 21-30		
			(คน)		(คน)		(คน)		
1	3/1	29	-	-	7	24.13	22	75.87	100
2	3/2	25	-	-	8	32	17	68	100
3	3/3	29	-	-	10	34.48	19	65.52	100
รวม		83	-	-	25	30.13	58	69.87	100

จากตารางที่ 1

แสดงว่านักเรียนที่เรียนวิชาศิลปะเรื่องการจัดองค์ประกอบศิลป์ ยังไม่มีทักษะความชำนาญในการทำงานกระบวนการกลุ่ม คือห้องที่มีนักเรียนที่มีค่าคะแนนระหว่าง 11- 20 คะแนน มีค่าต่ำที่สุดคือ ห้องชั้นประถมศึกษาปีที่ 3/1 คือ ร้อยละ 24 และห้องที่มีนักเรียนที่มีค่าคะแนนระหว่าง 21- 30 คะแนน มากที่สุดคือ ห้องชั้นประถมศึกษาปีที่ 3/1 คือ ร้อยละ 24.13

ตารางที่ 2 แสดงค่าความถี่และค่าร้อยละหลังการสอนแบกระบวนการกลุ่ม

ที่	ประถม ศึกษา ปีที่	จำนวน	ค่า	ร้อยละ	ค่า	ร้อยละ	ค่า	ร้อยละ	ร้อยละ
			คะแนน 1-10		คะแนน 11-20		คะแนน 21-30		
			(คน)		(คน)		(คน)		
1	3/1	29	-	-	-	-	29	100	100
2	3/2	25	-	-	-	-	25	100	100
3	3/3	29	-	-	-	-	29	100	100
รวม		83	-	-	-	-	83	100	100

จากตารางที่ 2

แสดงว่านักเรียนที่เรียนวิชาศิลปะเรื่องการจัดองค์ประกอบศิลป์เกิดทักษะความชำนาญในการทำงาน กระบวนการกลุ่ม ทั้ง 3 ห้องเรียนจำนวน 83 คน มีค่าคะแนนระหว่าง 21- 30 คะแนน ซึ่งอยู่ในระดับดีมากทุกคนคิดเป็นร้อยละ 100

อภิปรายผล

ในการออกแบบการพัฒนาผลการเรียนรู้วิชาศิลปะเรื่องการจัดองค์ประกอบศิลป์โดยใช้กระบวนการกลุ่มนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา ตามแนวทางการพัฒนาคุณภาพ โดยการใช้วงจรเดมมิ่ง (PDCA or Deming Cycle) สามารถวิเคราะห์ผลการวิจัยตามกระบวนการที่ค้นพบดังนี้ ผลการวิเคราะห์ข้อมูล ได้จัดแบ่งออกเป็น 2 ตอนคือ

ตอนที่ 1 ความสามารถด้านกระบวนการกลุ่มก่อนทำการศึกษาค้นคว้า ผลจากการประเมินการเรียนรู้วิชาศิลปะเรื่องการจัดองค์ประกอบศิลป์ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ในช่วงระยะเวลาการวิจัย ที่ผ่านมาที่ผู้วิจัยค้นคว้าพบว่านักเรียนมีผลการเรียนรู้ในการเรียนวิชาศิลปะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ โดยเฉพาะการเรียนด้วยกระบวนการกลุ่มในการเรียนวิชาศิลปะ นักเรียนส่วนใหญ่ขาดทักษะในการเรียนรู้ร่วมกัน ไม่มีความสามัคคีกันในการทำงาน ไม่สามารถแบ่งบทบาทหน้าที่กันในการทำงาน ขาดการรับฟังความคิดเห็นจากผู้อื่น ความสำเร็จของผลงานศิลปะจึงไม่ดีเท่าที่ควร และจากการทำแบบทดสอบก่อนเรียน มีนักเรียนบางส่วนจากทำคะแนนได้ร้อยละ 100 ที่สามารถทำคะแนนศิลปะได้ดี จากข้อมูลที่ได้รับผู้วิจัยได้วิเคราะห์ค้นคว้าและปฏิบัติการสอนมาจึงต้องการพัฒนาผลการเรียนรู้วิชาศิลปะเรื่องการจัดองค์ประกอบศิลป์โดยใช้กระบวนการกลุ่มของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา ตามแนวทางการพัฒนาคุณภาพ โดยการใช้วงจรเดมมิ่ง (PDCA or Deming Cycle) เพื่อแก้ปัญหานักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาศิลปะเรื่องการจัดองค์ประกอบศิลป์ เพื่อให้ผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้พัฒนาสูงขึ้น

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล จากการวิเคราะห์ข้อมูล สามารถสรุปผลการวิจัยได้ว่า การเรียนด้วยกระบวนการกลุ่มของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 วิชาศิลปะเรื่องการจัดองค์ประกอบศิลป์โดยใช้กระบวนการกลุ่ม ผู้เรียนมีความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข เกิดความสามัคคีในการทำงานร่วมกัน สามารถแก้ปัญหาการทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผลงานที่ได้มีผลคะแนนการทำงานที่สูงขึ้น เกิดการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ มีวิจารณ์ญาณ คิดไตร่ตรอง คิดละเอียดละออ มีความคิดสร้างสรรค์ ที่จะสร้างผลงานศิลปะให้เกิดความสวยงามซึ่งส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ในการเรียนรู้สูงขึ้นตรงตามกระบวนการที่ได้สร้างไว้ในกระบวนการวิจัย เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างชัดเจนในตัวนักเรียน นักเรียนทุกคนมีพัฒนาการทางการเรียนที่ดีขึ้น และมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนพัฒนาขึ้น

ข้อเสนอแนะ

การนำรูปแบบการจัดการเรียนการสอน เพื่อพัฒนาผลการเรียนรู้วิชาศิลปะเรื่องการจัดองค์ประกอบศิลป์โดยใช้กระบวนการกลุ่มของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา ตามแนวทางการพัฒนาคุณภาพ โดยการใช้วงจรเดมมิ่ง (PDCA or Deming Cycle)

สามารถวิเคราะห์ผลการวิจัยตามรูปแบบกระบวนการพัฒนาที่ขึ้นตามขั้นตอนอย่างถูกต้องผลสัมฤทธิ์การ
เรียนรู้ของนักเรียนย่อมสูงขึ้น พัฒนาขึ้น

กิตติกรรมประกาศ

บทความนี้เป็นส่วนหนึ่งของงานวิจัย ซึ่งผู้เขียนใคร่ขอขอบคุณมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทาและ
อาจารย์กวิน วงศ์ลลิตี ที่ให้คำแนะนำ รวมทั้งผู้เชี่ยวชาญที่ได้มีส่วนช่วยให้การวิจัยดังกล่าวนี้สำเร็จลงได้ด้วยดี

เอกสารอ้างอิงอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2544). การวิจัยในชั้นเรียนเพื่อพัฒนาการเรียนรู้อิง. กรุงเทพฯ :

โรงพิมพ์การศาสนา กรมศาสนา.

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ.(2545). หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544.

กรุงเทพฯ : วัฒนาพานิช.

ศึกษาธิการ, กระทรวง. (2547). แนวทางพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. กรุงเทพฯ : องค์การรับส่งสินค้าและ

พัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.).

กิตติพงษ์ ทัดประไพ. การพัฒนาผลการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและ

วัฒนธรรม เรื่อง เศรษฐศาสตร์โดยใช้กระบวนการกลุ่ม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่5/6

โรงเรียนมูลนิธิวัดศรีอุบลรัตนาราม.

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ครั้งที่ 2) พ.ศ. 2545. กรุงเทพฯ :

โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้า และพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.), 2546.

ภาวณิ โสระเวช.(2548) .การพัฒนาตัวบ่งชี้คุณภาพวิชาทัศนศิลป์กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ .

มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.

วราภรณ์ ประพงษ์.(2555). ผลการเรียนรู้แบบกระบวนการกลุ่มภายในชั้นเรียนร่วมกันเพื่อให้เกิด

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภูมิพลาณิซึ่ของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ

ปีที่ 3 วิทยาลัย อาชีวศึกษาพณิชยการเขียงราย ปีการศึกษา 2555. วิทยาลัยอาชีวศึกษา

พณิชยการเขียงราย

Freeman, Donald. (1998). Doing Teacher-Research : From Inquiry To Understanding.

Crosby, P. B. (1979). Quality is free. New York : McGraw – Hill.

Hill, R. (1998). Quality assurance, continuous quality. Improvement and health care.

Document in Quality Assurance Seminar, Saraburi, 12-15 October.

Winch, C. (1996). Quality and education. Oxford : Blackwell.

<http://sites.google.com/site/prapasara/15-1>.เทคนิคการสอนโดยใช้กระบวนการกลุ่ม